

अंगणवाडीतले दुःख

रा जाहिरातील शिंदे सरकार सध्या वृत्तपत्रे व टीव्हीवरून

एक लाख कोटीची अर्थव्यवस्था बनवण्यासाठी केंद्रीय अर्थसंकल्पात तरुती केल्याबदल आभार मानणारी जाहिरात होती. महाराष्ट्र स्थापन झाल्यानंतरच्या ६० वर्षात राज्य सरकारने केंद्राने खूप मेहरबानी केली म्हणून त्याला असा जाहीर नमस्कार केला नसेल. बरे केंद्राने खरोखरच काही क्रांतिकारी तरुती केल्या आहेत वा महाराष्ट्राला झुकते माप दिले आहे असे अजिबात नाही. तरीही अशा निरर्थक जाहिराती देण्यासाठी पैसे उधळण्याच्या सरकाराला अंगणवाडीसारख्या ताळाच्या क्षेत्रात काम करण्याच्या कर्मचाऱ्यांकडे लक्ष घायला मात्र वेळ नाही. यामुळे राज्यातील अंगणवाडी सेविकांना आपल्या साध्या पण महत्वाच्या मागण्यांसाठी पुढी पुढी आंदोलने करावी लागत आहेत. सेविकांकडे विघडलेले मोबाइल दुस्त करावेत वा बदलून द्यावेत ही यातरी एक मागणी आहे. या सेविका गर्भवती महिला वा मुलांना जो पोषण आहार पुरवतात त्याची माहिती त्यांना मोबाइलवर दिलेल्या तक्त्यात भरावी लागते. हे तक्ते इंग्रजीत आहेत. बुझूसंख्य सेविका या फारशा न शिकलेल्या व ग्रामीण भागातील आहेत. त्यामुळे ही माहिती मराठीत भरण्याची सोय असावी अशीही त्याची मागणी आहे. पण मराठी राज्यपीत अनावरण केल्याबदल स्वतःची पाठ थोपून घेण्याच्या आणि त्यासाठी मोठे कार्यक्रम करण्याच्या सरकाराला ही मागणी मात्र पूर्ण करता येत नाही. अंगणवाडी सेविकांच्या कामाचे मोजामाप या मोबाइलवरील माहितीमार्फत होत असेते. त्याच आधारे आरोग्य सेवा किंतु ताळापर्यंत पोकरल्या याची आकडेवारी सरकार जमा करत असेते. म्हणजे ते चांगल्या अवस्थेत असें ही सरकारची गरज आहे. तरीही त्यात चालदक्कल केली जाते. शिंदे सरकारने रविवारी शिवजयंती कार्यक्रमांचा मोठा धडाका उडवून दिला. अशा कार्यक्रमांमधून सहसा शिवाजीमहाराजांनी धर्मरक्षण केले यावर फार भर दिला जातो. पण महाराज हे गोरगरीब जनतेचे राजे होते हे मात्र विसरले जाते. तसेच नसते तर शिवाजीराजांच्या राज्यात आज अंगणवाडी सेविकांना दोन-पाच व्हाज जाहिरात्याचा मानधनावर गुजारा करावा लागला नसता. या सेविकांना राज्य सरकारी सेवेत सामावून घेतले जावे आणि त्यांना निवृत्ती वेतन मिळावे या त्यांच्या अन्य मागण्या आहेत. राज्य आणि केंद्र सरकार अमुक लाख नवीन रोजगार निर्माण करणार असे वायदे करीत असेते. मध्यंतरी नवीन नियुक्तीप्रेते थेट पंतप्रधानांच्या हस्त देयाचा एक कार्यक्रमही झाला. पण आधीपासून सेवेत असलेल्या एसटी किंवा अंगणवाडी कर्मचाऱ्याच्या तोडला वारंवार पाने पुसली जात आहेत. अतिशय कमी वेतन देऊन कंत्राटी कामगारांची भरती करायची असेच धोरण राबवले जात आहे. दुर्दैवाने आपल्या विरोधी पक्षांचा सर्व वेळ राजकीय साठमारीत किंवा आपले अस्तित्व टिकवण्याच्या धंपडीत चालला आहे. डावे पक्ष वगळता अन्य कोणीही या कष्टक्यांच्या लढाईत उत्तराना दिसत नाही. निवडणुकीत मतदान करायला जाताना जननेने ही गोष्ट लक्षत ठेवायला हवी.

विजेची दरवाढ

राज्य वीज वितरण कंपनीने आपल्या दरात जवळपास ३७

टके वाढ करून मिळावी अशी मागणी केली आहे. तसा प्रस्ताव तिने वीज नियामक आयोगापुढे माडला असून मंगळवारपासून त्याबाबतच्या आक्षेपांची ऑललाईन सुनावणी मुरु झाली. या दरवाढीविरोधात हक्रतीचा पाऊस पडला असून सुपारे तीन हजार अर्व दाखल झाले आहेत. सामान्य लोक व विविध संघटना आपल्या हक्कांसाठी जागे होते असल्याचे हे चांगले लक्षण आहे. प्रस्थापित राजकीय पक्षांचा यात सहभाग नाही हे मुद्दम नोंदवला हवे. अमुक तमुकमुळे महापुरुषांचा अपमान झाला असा आक्रोश करून सोशल मिडियात लढाया करणारे हे पक्ष वीज दरवाढीसारख्या प्रश्नांबाबत मात्र गप आहेत हे जनतेनेच लक्षत ठेवायला हवे. दरवाढ केवळ अकरा ते पंधरा टके असल्याचा दावा वितरण कंपनीने केला आहे. पण ही वाढ किमान ३७ टके असल्याचे राज्य वीज वारपकरत्याच्या संघटनेचे प्रमुख प्रतीप होणारे यांनी दाखवून दिले आहे. सध्या कोणत्याही मोर्टारसाठी किमान स्थायी भाडे १०५ रुपये आहे. ते तेरा रुपयांनी वाढणार आहे. तर घरगुणी ग्राहकांसाठीचे वीजदर सव्या रुपयांवरून १.४३ प्रतियुनिटर जाणार आहेत. ही आणि इतर वाढ धरून प्रतियुनिट सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणार असल्याचे होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २५ टक्क्यांनी कमी आहेत. तिथे गेल्या सात वर्षांत केवळ वीस टके वाढ झाली आहे. महाराष्ट्रात दर तर अधिक आहेतच. पण आपल्या पुरवत्याबाबती लोक समाधानी नाहीत. पूर्वी एकच एक वीज मंडळ असलाना दरवाढ सरकारच्या उर्जा खात्याच्या अखत्यारीत होती. त्यामुळे जनतेच्या दवावावाढे ती कमी-जास्त होत असे. निवडणुकीवरीं वेळ लक्षत घेऊन ती केली जाई. नव्या कायद्यानुसार सर्व राज्यांमध्ये वीज नियामक आयोग स्थापन झाले आणि दरवाढीचे वितरण निर्णय त्यांच्यामार्फत घेतले जाऊ वीज मंडळांनी आपला प्रस्ताव त्यांच्याकडे द्यावा आणि त्यावर रातीरस नुवावणी उर्कून वीज मंडळाने नियामित लागत आणि ग्राहकांची वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. नाया कायद्यानुसार सर्व राज्यांमध्ये वीज नियामक आयोग स्थापन झाले आणि दरवाढीचे वितरण निर्णय त्यांच्यामार्फत घेतले जाऊ वीज मंडळांनी आपला प्रस्ताव त्यांच्याकडे द्यावा आणि त्यावर रातीरस नुवावणी उर्कून वीज मंडळाने नियामित लागत आणि ग्राहकांची वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लागत असल्याचे वितरण कंपनीचे म्हणणे आहे. मात्र इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्रात अधीपासूनच चढे दर आहेत. गुजरातचे आंदोलिक द आपल्यापेक्षा सुमारे २.५५ रुपयांच्या वाढ होणारे यांचे म्हणणे आहे. या वाढीमुळे पुढील दोन वर्षांचे वीज मंडळाला सुमारे ६७ हजार कोटी रुपये मिळणार आहेत. वीजनिर्मितीच्या खर्चात वाढ झाल्यामुळे ही वाढ करावी लाग

